

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA QUẢN LÝ VĂN HÓA NGHỆ THUẬT**

HOÀNG THỊ TUYẾT

**TÌM HIỂU THỰC TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ
NHÀ NƯỚC VỀ GIA ĐÌNH TRÊN ĐỊA BÀN THỦ ĐÔ
HÀ NỘI TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY**

CHUYÊN NGÀNH: CHÍNH SÁCH VĂN HÓA

**KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP
NGÀNH QUẢN LÝ VĂN HÓA**

Người hướng dẫn khoa học: ThS. Phạm Hoàng Yến

HÀ NỘI - 2014

LỜI CẢM ƠN

Em xin gửi lời cảm ơn chân thành và sâu sắc đến Trường Đại học văn hóa Hà Nội, khoa Quản lý văn hóa - nghệ thuật đã tạo điều kiện cho em thực hiện khóa luận tốt nghiệp này.

Đặc biệt em xin gửi lời cảm ơn cảm ơn, sự tri ân sâu sắc đến giảng viên Phạm Hoàng Yến, người đã tận tình hướng dẫn và giúp đỡ em trong suốt quá trình làm bài để em hoàn thành bài khóa luận tốt nghiệp của mình.

Cuối cùng, em xin gửi lời cảm ơn đến Sở Văn hóa thể thao và du lịch Hà Nội đã cung cấp cho em những tài liệu thiết thực để hoàn thành tốt bài khóa luận này.

Em xin chân thành cảm ơn!

Hà Nội, tháng 5 năm 2014

Sinh viên

Hoàng Thị Tuyết

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ GIA ĐÌNH VÀ KHÁI QUÁT VỀ THỦ ĐÔ HÀ NỘI	4
1.1 Cơ sở lý luận trong công tác quản lý nhà nước về gia đình	4
<i>1.1.1 Khái quát về gia đình</i>	4
<i>1.1.1.1 Các khái niệm liên quan đến gia đình</i>	4
<i>1.1.1.2 Chức năng của gia đình</i>	7
<i>1.1.1.3 Phân loại gia đình</i>	10
<i>1.1.2 Cơ sở lý luận quản lý nhà nước về gia đình</i>	11
<i>1.1.2.1 Quan điểm của Đảng, chính sách của Nhà nước về gia đình</i>	11
<i>1.1.2.2 Lý luận quản lý nhà nước về gia đình</i>	16
<i>1.1.2.3 Nội dung quản lý nhà nước về gia đình</i>	19
<i>1.1.2.4 Vai trò của gia đình trong giai đoạn hiện nay</i>	22
1.2 Khái quát về Thủ đô Hà Nội	25
<i>1.2.1 Vị trí địa lý và điều kiện tự nhiên của Thủ đô Hà Nội</i>	25
<i>1.2.2 Đặc điểm xã hội</i>	26
Chương 2. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ GIA ĐÌNH TRÊN ĐỊA BÀN THỦ ĐÔ HÀ NỘI TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY	28
2.1 Đặc điểm gia đình Hà Nội hiện nay	28
<i>2.1.1 Đặc điểm gia đình Hà Nội hiện nay</i>	28
<i>2.1.2 Nguyên nhân về kinh tế, xã hội tạo nên sự biến đổi của gia đình Hà Nội</i>	32
2.2 Thực trạng quản lý nhà nước về gia đình trên địa bàn thủ đô Hà Nội	34
<i>2.2.1 Tổ chức bộ máy làm công tác quản lý nhà nước về gia đình từ Thành phố đến cơ sở</i>	34
<i>2.2.2 Công tác điều tra bộ chỉ số chi tiết về gia đình</i>	37

<i>2.2.3 Công tác tuyên truyền, giáo dục đạo đức lối sống trong gia đình hiện nay.</i>	38
<i>2.2.4. Công tác phòng chống bạo lực gia đình</i>	42
<i>2.2.5 Công tác xây dựng Gia đình văn hóa</i>	47
Chương 3. GIẢI PHÁP NHẪM NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ GIA ĐÌNH Ở THỦ ĐÔ HÀ NỘI	51
3.1 Đánh giá về công tác quản lý nhà nước về gia đình trên địa bàn Thủ đô Hà Nội trong giai đoạn hiện nay	51
<i>3.1.1 Ưu điểm</i>	51
<i>3.1.2 Hạn chế</i>	54
3.2 Giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả công tác quản lý nhà nước về gia đình trên địa bàn Thủ đô Hà Nội	57
<i>3.2.1 Công tác lãnh đạo, bộ máy làm công tác quản lý nhà nước về gia đình từ Thành phố đến cơ sở</i>	57
<i>3.2.2 Điều tra bộ chỉ số chi tiết về gia đình</i>	59
<i>3.2.3 Công tác tuyên truyền, giáo dục đạo đức lối sống trong gia đình</i>	60
<i>3.2.4 Công tác phòng chống bạo lực gia đình</i>	62
<i>3.2.5 Phong trào xây dựng Gia đình văn hoá</i>	65
KẾT LUẬN	68
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	69
PHỤ LỤC	

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Gia đình là tế bào của xã hội, là nơi mỗi người được sinh ra và lớn lên, là môi trường quan trọng hình thành, nuôi dưỡng và giáo dục nhân cách cho mỗi cá nhân. Đồng thời gia đình là nơi bảo tồn và phát huy truyền thống văn hoá tốt đẹp của dân tộc, chống lại các tệ nạn, tạo nguồn nhân lực tốt để xây dựng và phát triển đất nước. Sự ổn định và phát triển của gia đình có vai trò hết sức quan trọng đối với sự ổn định và phát triển của xã hội. Sinh thời Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nói: *“Rất quan tâm đến gia đình là đúng, vì nhiều gia đình cộng lại mới thành xã hội, xã hội tốt thì gia đình càng tốt, gia đình tốt thì xã hội mới tốt”*.

Thủ đô Hà Nội là trung tâm chính trị, văn hoá - nơi hội tụ tinh hoa của cả nước. Hà Nội hôm nay đang trên đà phát triển mạnh mẽ. Trong những năm thực hiện công nghiệp hoá, hiện đại hoá và hội nhập quốc tế, Hà Nội đã có nhiều đổi mới trên các mặt của đời sống xã hội. Nhờ đó, phần nào đời sống của các gia đình ở Hà Nội được nâng cao nhiều mặt. Bên cạnh những giá trị tốt đẹp của gia đình, quá trình toàn cầu hoá và hội nhập quốc tế đang tác động trực tiếp và làm chuyển đổi đến cấu trúc và chức năng cơ bản của gia đình Việt Nam nói chung và gia đình trên địa bàn thủ đô Hà Nội nói riêng. Cùng với những thành quả tốt đẹp từ nền kinh tế thị trường mang lại, nhiều những bất cập gây ra sự bất ổn trong gia đình như: lối sống thực dụng, hưởng thụ, ích kỷ, đề cao sự phát triển của cá nhân, nhất là giới trẻ. Đây đang là nguy cơ làm xói mòn nhiều giá trị đạo đức tốt đẹp của gia đình, tình trạng ly hôn, ly thân, sống thử, tình trạng tệ nạn xã hội xâm nhập vào gia đình ngày càng nhiều, tình trạng tảo hôn, bạo lực gia đình vẫn còn xảy với nhiều vấn đề phức tạp, những nét văn hoá tốt đẹp của người Tràng An xưa không những được nhân rộng mà ngược lại đang dần mất đi. Vì vậy vấn đề quản lý nhà nước về

gia đình trên địa bàn thủ đô Hà Nội đang đặt ra nhiều thách thức, chưa đạt được kết quả như mong đợi, nhất là khi Hà Nội mở rộng địa giới hành chính.

Quản lý nhà nước về gia đình được xác định trên các mặt luật pháp, chính sách và các kế hoạch thực hiện ở các cấp. Gia đình là đối tượng quản lý đặc biệt, bản thân gia đình có trách nhiệm quản lý các thành viên trong gia đình mình; gia đình và cộng đồng là hai đối tượng luôn gắn với nhau trong suốt quá trình tồn tại và phát triển. Đồng thời gia đình cũng là đối tượng chịu sự điều chỉnh của nhiều văn bản pháp luật và dưới luật, điều chỉnh chính sách của Bộ ngành, quy định của tổ chức chính trị xã hội. Lĩnh vực quản lý nhà nước về gia đình và công tác gia đình đang được Đảng và Nhà nước ta đặc biệt quan tâm trong những năm gần đây bởi vị trí và vai trò đặc biệt của gia đình trong việc xây dựng và phát triển Đất nước.

Việc xây dựng mô hình gia đình, bình đẳng, tiến bộ trong thời kỳ công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước là việc làm cấp thiết của Thủ đô Hà Nội trong giai đoạn hiện nay. Vì vậy tôi đã lựa chọn đề tài : "***Tìm hiểu thực trạng công tác quản lý nhà nước về gia đình trên địa bàn Thủ đô Hà Nội trong giai đoạn hiện nay***" làm đề tài khoá luận tốt nghiệp của mình.

2. Đối tượng nghiên cứu

Những văn bản pháp luật, những chính sách, kế hoạch, đề án, chương trình hành động nhằm thực hiện việc quản lý nhà nước về gia đình trên địa bàn Thủ đô Hà Nội.

3. Phạm vi nghiên cứu

Thành phố Hà Nội

4. Thời gian nghiên cứu

Từ năm 2009 – 2014

5. Mục đích nghiên cứu

Với đề tài này nhằm cung cấp cho người đọc những lý luận cơ bản về gia đình. Bên cạnh đó là những thông tin về thực trạng công tác quản lý nhà nước về gia đình của Thủ đô Hà Nội trong những năm gần đây.

Và quan trọng hơn là đề tài sẽ đưa ra được một số giải pháp mới mẻ, cụ thể nhằm nâng cao hiệu quả công tác quản lý nhà nước về gia đình trên địa bàn Thủ đô, góp phần xây dựng và phát triển gia đình của Thủ đô Hà Nội.

6. Phương pháp

Bài viết sử dụng các phương pháp như thu thập thông tin, phương pháp phân tích và xử lý số liệu. Bên cạnh đó tiến hành khảo sát thực địa trên đại bàn Thủ đô Hà Nội về trong lĩnh vực gia đình.

7. Đóng góp của đề tài

Với đề tài này, hy vọng sẽ đóng góp được những lý luận cơ bản về gia đình và quản lý nhà nước trong lĩnh vực gia đình. Là cơ sở cho các nhà quản lý đưa ra các chính sách, các kế hoạch hành động về gia đình đảm bảo sự vận động và phát triển tự nhiên của gia đình.

Hơn hết, đề tài sẽ đóng góp những giải pháp cụ thể, góp phần giải quyết những vấn đề còn tồn tại của lĩnh vực gia đình. Đưa lĩnh vực quản lý nhà nước về gia đình đạt được những kết quả cao.

8. Bố cục

Chương 1: Cơ sở lý luận quản lý nhà nước về gia đình và khái quát về Thủ đô Hà Nội

Chương 2: Thực trạng quản lý nhà nước về gia đình trên địa bàn Thủ đô Hà Nội trong giai đoạn hiện nay.

Chương 3: Những giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả công tác quản lý nhà nước về gia đình trên địa bàn Thủ đô Hà Nội.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Bí thư Trung ương (2005), *Chỉ thị 49/CT/TW ngày 21/02/2005 của Ban Bí thư Trung ương Đảng khóa IX về xây dựng gia đình thời kỳ CNH, HĐH đất nước*, Hà Nội.
2. Trần Văn Bính (2010), *Văn hóa Thăng Long – Hà Nội hội tụ và tỏa sáng*. Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
3. Bộ Văn hóa thể thao và du lịch – Vụ gia đình, (2013), *Văn bản quản lý nhà nước về gia đình và công tác gia đình hiện nay*, Nxb Lao động, Hà Nội.
4. C.Mac - Ăngghen – VI. Lênin (1959), *Hôn nhân và gia đình*, Nxb Sự thật, Hà Nội.
5. Cục Thống kê – Thành phố Hà Nội (2013), *Báo cáo tình hình kinh tế - xã hội Thành phố Hà Nội 2013*.
6. Trường Đại học Văn hóa Hà Nội (2012), *Tập bản thảo bài giảng Quản lý nhà nước về văn hóa*.
7. Cao Đức Hải (2011), Giáo trình *Quản lý lễ hội và sự kiện*, Nxb Đại học quốc gia Hà Nội.
8. Mai Hữu Khuê (2003), *Lý luận quản lý nhà nước*, Học viên hành chính quốc gia
9. Hồ Chí Minh (1996), *Toàn tập*, tập 9, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
10. Lê Thị Quý (2011), *Quản lý nhà nước về gia đình lý luận và thực tiễn*, Nxb Dân trí, Hà Nội.
11. Phương Kỳ Sơn (2001), *Tâm lý học xã hội*, Nxb Đại học quốc gia Hà Nội, Hà Nội.
12. Sở Văn hóa thể thao và du lịch Hà Nội (2010), *Nhu cầu hưởng thụ văn hóa của nhân dân trên địa bàn Thủ đô Hà Nội*.

13. Sở Văn hóa thể thao và du lịch Hà Nội (2012), *Mối liên hệ giữa gia đình và nhà trường trong việc giáo dục đạo đức lối sống cho học sinh trên địa bàn Thành phố Hà Nội*.
14. Phạm Việt Tùng, *Sự biến đổi gia đình Việt Nam dưới góc nhìn xã hội học*, Tạp chí văn hóa nghệ thuật số 319, tháng 1 – 2011.
15. Quốc hội Nước Cộng hòa xã hội Chủ nghĩa Việt Nam (2007) *Luật bình đẳng giới*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
16. Ủy Ban nhân dân Thành phố Hà Nội(2012), *Quyết định công nhận "Gia đình văn hóa", "Làng văn hóa", "Tổ dân phố văn hóa" Thành phố Hà Nội*.
17. Trần Thị Yên (2011), *Gia đình ở Hà Nội thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế hiện nay*, Luận văn Thạc sỹ ngành Chính trị.
18. Văn kiện Đảng (2005), *Toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia , Hà Nội
19. Văn kiện Đại hội Đảng thời kỳ đổi mới (2005), Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
20. Các nghị quyết Trung Ương Đảng 1996 – 1999, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
21. Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI của Đảng (2011), Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
22. www.thanglonghanoi.gov.vn
23. www.wikipedia.org
24. www.vhttdl.gov.daklak